

GEMEENTE BOEKEL

VOORSTEL AAN DE RAAD

Datum : 7 april 2015

Voorstel van : college van burgemeester en wethouders

Onderwerp : Voorstel over aansluiten bij het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)

Samenvatting

Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) richt zich op de aanpak van georganiseerde criminaliteit. De gemeente Boekel is als enige gemeente in Brabant en Zeeland nog niet aangesloten. De kosten van aansluiting zijn relatief hoog. Daarom moet worden afgewogen of de gemeente Boekel al dan niet aan zal sluiten bij het RIEC om zo gebruik te kunnen maken van een aantal producten die zij aanbiedt en die wenselijk zijn bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit.

Voorgesteld besluit :

1. De gemeenteraad van Boekel wordt voorgesteld zijn wens kenbaar te maken ten aanzien van het al dan niet aansluiten bij het RIEC.
2. Indien de wens is om aan te sluiten bij het RIEC dan hiervoor de financiële middelen voor het jaar 2015 ad € 6.971,60 beschikbaar te stellen en deze middelen administratief mee te nemen in de bestuursrapportage 2015.

Inleiding/probleemstelling:

In de themabijeenkomst van 18 november 2014 heeft de heer Huub Verhagen, accountmanager bij het RIEC Oost-Brabant, een toelichting gegeven op de werkwijze van het RIEC en het belang van het RIEC benadrukt. Het RIEC Oost-Brabant bestaat op dit moment uit 39 gemeenten. 39 van de 40 gemeenten uit het gebied zijn aangesloten. Het RIEC Oost-Brabant werkt samen met het RIEC Zeeland West-Brabant. Dit RIEC bestaat uit alle 39 gemeenten uit dat gebied. De RIEC's hebben een front-office in Oosterhout en Eindhoven. Daarnaast is er een gezamenlijke back-office in Oosterhout.

De bevoegdheid om te beslissen over aansluiten bij het RIEC ligt bij het college. Het college van burgemeester en wethouders staat in principe negatief tegenover het aansluiten bij het RIEC. Wel willen wij uw raad in de gelegenheid stellen hier een standpunt over in te nemen. Als College zijn wij bereid dit standpunt over te nemen.

Relatie met eerdere besluitvorming:

Op 11 december 2012 heeft het college van burgemeester en wethouders besloten niet aan te sluiten bij het RIEC. Begin 2014 heeft een gesprek plaatsgevonden met het RIEC waarin is afgesproken dat de gemeente Boekel voor de rest van 2014 kon aansluiten en waarbij uw raad zou worden geïnformeerd over de voor- en nadelen van het RIEC en om een standpunt zou

worden gevraagd. Als College hebben wij het RIEC aangegeven dat wij het standpunt van de gemeenteraad over wel of niet aansluiten zullen overnemen.

Beoogd resultaat:

Een beslissing nemen over al dan niet aansluiten bij het RIEC die breed gedragen wordt binnen de gemeente Boekel.

Keuzemogelijkheden:

Er zijn twee mogelijkheden: aansluiten bij het RIEC of niet.

De ideale keuze zou zijn: gebruik maken van een cafetariamodel en daarbij betalen voor de behandeling van een eventuele RIEC-casus en voor de afname van producten waar de gemeente Boekel behoefte aan heeft. Deze keuzemogelijkheid is er echter niet en is ook niet bespreekbaar. Het is of aansluiten of niet.

Hieronder vindt u een korte uitleg over het RIEC. In de bijlage kunt u zien hoe de financiering is opgebouwd. Een aantal gemeenten betaalt € 4.250,- als basisbedrag. Gemeenten met meer dan 100.000 inwoners betalen als basisbedrag € 40.000,-.

Doel van het RIEC:

- voorkomen dat criminelen door de overheid worden gefaciliteerd;
- voorkomen dat vermenging ontstaat tussen onder- en bovenwereld;
- doorbreken van economische machtsposities die zijn opgebouwd met behulp van kapitaal dat op criminele wijze is vergaard.

Taken van het RIEC:

- uitwisselen van informatie en daar waar van toepassing afstemmen van handhavend optreden (op basis van een convenant);
- inbrengen van expertise en kennis in diverse bestuurlijke processen (vergroten van kennis en capaciteit);
- ondersteunen van provincies en gemeenten bij tegenhouden (BIBOB) en handhaven (bestuurlijke tools).

Hieronder wordt ingegaan op de voor- en nadelen van aansluiten of niet aansluiten.

AANSLUITEN BIJ HET RIEC

Voordelen:

- Het convenant met het RIEC maakt het voor organisaties mogelijk om informatie te delen met diverse landelijke, regionale en lokale partners. Het RIEC is bekend met de werkwijze en personen binnen de diverse organisaties. Voor een aantal organisaties is het niet toegestaan informatie te delen met andere (overheids)organisaties. Na het ondertekenen van het betreffende convenant is dat wel mogelijk. Dit probleem van kennisdeling is op te lossen door als gemeente Boekel zelf met de betreffende organisaties een convenant af te sluiten. Het is echter maar de vraag of deze organisaties daartoe bereid zijn. Vanuit het RIEC wordt aangegeven dat deze organisaties daar niet toe bereid zijn.
- Gebruik maken van expertise van het RIEC op verschillende onderdelen.
Een belangrijk onderwerp hierbij is de beoordeling van de Bibob-toets. Om georganiseerde criminaliteit tegen te gaan toetst de gemeente Boekel aanvragers van verschillende vergunningen ook op integriteit. Dit gebeurt door hen een Bibob-formulier in te laten vullen. Voor de beoordeling van deze Bibob-formulieren is specifieke kennis nodig. Deze kennis is bij het RIEC aanwezig. Daarom is in het verleden al vaker advies gevraagd aan medewerkers van het RIEC. Deze hebben daar tot nu toe aan meegewerkt, maar dit zal in de toekomst niet meer gebeuren als de gemeente Boekel niet aansluit. We kunnen ons niet als een 'free rider' gedragen.
Het RIEC is niet noodzakelijk. Als de gemeente Boekel het niet vertrouwt is het mogelijk advies te vragen bij het landelijk bureau Bibob. In dat geval is € 500,00 verschuldigd per advies. De gemeente Boekel heeft nog nooit advies bij het landelijk bureau Bibob gevraagd.

De Bibob-toets wordt op dit moment gedaan bij aanvragen van de volgende vergunningen: drank- en horecaverunning, exploitatievergunning en een vergunning voor prostitutiebedrijven. Toepassing van deze toets wordt overwogen voor alle Wabo-vergunningen boven 500.000 euro voor omgevingsvergunning bouwactiviteit en daarnaast voor enkele specifieke branches. Hierbij worden ruim 20 branches bedoeld zoals kapsalons, niet-geregistreerde uitzendbureaus, autohandel, transportondernemingen, cadeauwinkels etc. Voor omgevingsvergunning inrichtingen Wet Milieubeheer wordt dit beperkt tot inrichtingen die behoren tot de risicocategorie zoals afval, vuurwerk, de automobielbranche en afval/reststoffen.

Advisering bij juridische procedures zoals bijvoorbeeld de sluiting van een pand waar drugs gevonden zijn. Zo heeft het RIEC de gemeente bijgestaan met juridische advisering in de zaak waarbij heroïne bij pizzeria Taba is gevonden. Als sprake geweest was van externe juridische advisering waren de kosten al snel € 120 per uur geweest.

- Deelname aan bijeenkomsten waar kennisuitwisseling over georganiseerde criminaliteit plaatsvindt.
- Deelname aan het opstellen van een ondermijningsbeeld en uitvoeren van quick-scan of andere projecten die in de toekomst worden gestart. In het Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2015 - 2018 is de aanpak van ondermijnende criminaliteit als een van de prioriteiten benoemd. De aanpak hierbij is inzicht verkrijgen in de ondermijnende criminaliteit, inzetten van kennis en expertise en afstemming van bestuursrechtelijke, strafrechtelijke en fiscale interventies. Hiervoor worden twee instrumenten ingezet: een quickscan en een ondermijningsbeeld.
Momenteel wordt in Oost Brabant een ondermijningsbeeld opgesteld. Hierin worden alle bestandsgegevens van de politie, belastingdienst, de gemeenten en het Openbaar Ministerie gekoppeld. Ook zijn er interviews gehouden met medewerkers van voornoemde organisaties om 'straat informatie' te verzamelen. Dit ondermijningsbeeld kan gebruikt worden om binnen de basisteamdriehoeken een strategische agenda voor de aanpak van ondermijning op te stellen. Dit ondermijningsbeeld wordt begin september gepresenteerd. Daarin komen niet alleen fenomenen (b.v. hennep, mensenhandel, synthetische drugs, criminele groeperingen etc.) voor de verschillende basisteams aan de orde, maar ook specifieke signalen die betrekking hebben op de gemeente Boekel. Daarnaast biedt het RIEC een quickscan aan waarbij de bestuurlijke weerbaarheid van de gemeente Boekel in beeld wordt gebracht (beleid, processen, privacy, informatiebeveiliging) en worden aanbevelingen gegeven voor verbeteringen.
- Behandeling van zaken als RIEC-casus. Als een zaak die te maken heeft met ondermijnende criminaliteit een bepaalde ernst heeft, kan deze worden opgevoerd als RIEC-casus. Dit betekent dat een afvaardiging van verschillende organisaties zich over de betreffende casus buigt, en deze integraal behandelt. Opgemerkt moet worden dat er ook veel casussen zijn die niet zwaar genoeg zijn om RIEC-casus te worden. In dat geval moet de gemeente deze zelf oppakken waarbij de accountmanager van het RIEC wel ondersteuning biedt in advisering en begeleiding van de lokale projectleider. Overigens betekent het hebben van een RIEC-casus niet dat de gemeente zelf niets hoeft te doen. Als ervoor gekozen wordt om een bestuurlijke maatregel toe te passen, moet deze door de gemeente zelf worden uitgevoerd.
- Actieve informatieverstrekking via e-mail over de Wet Bibob, belangrijke of interessante casussen en uitspraken op het gebied van Bibob

Nadelen:

- Kosten van € 4.250,- (basisbedrag) en € 0,27 per inwoner.
Voor het jaar 2015 zou dit uitkomen op een bedrag van € 6.971,60. Hiervoor krijgen we echter een aantal diensten geleverd: quickscan, ondermijningsbeeld, bestuurlijke expertise (al snel 120,- per uur bij externe inhuur), trainingen van medewerkers in signaleren ondermijnende

criminaliteit, bewustwordingstrainingen bestuurders in de rol die zij ongewild kunnen spelen in faciliteren ondermijning enz.

NIET AANSLUITEN BIJ HET RIEC

Voordelen:

- Besparing van de kosten van € 6.971,60

Nadelen:

- Geen deling van vertrouwelijke informatie met externe organisaties.
- Geen advisering bij Bibob-toets. Op het moment dat het Bibob-vragenformulier vragen oproept, moeten deze binnen de ambtelijke organisatie van de gemeente Boekel beoordeeld worden. Ook de keuze of het juridisch zinvol is om een Bibob-toets bij het landelijk bureau Bibob te vragen en daarbij € 500,00 uit te geven, moet zelf gemaakt worden.
- Geen juridische advisering bij complexe en minder complexe zaken. Indien juridisch advies nodig is, gaan de kosten hiervan al snel het bedrag van de jaarlijkse bijdrage aan het RIEC te boven.
- Geen kennisdeling in de regio.
- Geen quickscan bestuurlijke weerbaarheid
- Geen zaken die als RIEC-casus kunnen worden behandeld. Als er een casus speelt komt deze de gemeente Boekel niet ter ore, behalve als de signalerende organisatie van goede wil is en hierover actief contact zoekt met de gemeente Boekel.

Argumenten:

De aanpak van georganiseerde criminaliteit wordt landelijk als speerpunt gezien. Thema's waar het RIEC Oost-Brabant zich mee bezighoudt zijn o.a. vastgoedfraude/witwassen, mensenhandel, georganiseerde hennepcultuur en handhavingsschakelpunten. Om de samenwerking tussen diensten als de politie, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst te bevorderen financiert het Rijk de helft van de totale kosten van het RIEC, dat in 2008 is opgericht. Naast het bieden van een platform voor samenwerking heeft het RIEC ook zelf deskundigen in dienst.

Ook het college van de gemeente Boekel onderschrijft het belang van de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Als er signalen van georganiseerde criminaliteit zijn, dan pakt de gemeente Boekel deze op. Deze houding hebben de bestuurders en medewerkers van de gemeente Boekel en die verwachten we ook van onze partners, zoals de politie, de Belastingdienst, het Openbaar Ministerie, de douane etc. Een weerbare gemeente zijn, niet alleen voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit maar ook bijvoorbeeld integriteit is cruciaal. Het RIEC helpt o.a. om de informatiepositie van de gemeente op orde te brengen en bij alle medewerkers, bestuurders en private partijen de bewustwording te vergroten van de rol en mogelijkheden die zij hierin kunnen hebben en de concrete aanpak hiervan.

Een organisatie die is opgericht om samenwerking te bevorderen zou in onze ogen niet nodig moeten zijn. Organisaties die het als hun eigen doel en belang zien om samen te werken, zullen dat ook doen. Al deze organisaties hebben zelf mede als doel het tegengaan van georganiseerde criminaliteit. Deze organisaties zouden zelf tot samenwerking moeten kunnen komen.

Alleen ... het RIEC bestaat inmiddels en bij het RIEC Oost-Brabant zijn alle andere (39) gemeenten aangesloten. De gemeente Boekel is op dit moment de enige gemeente in het gebied die niet is aangesloten. Het is de vraag of het dan logisch en wenselijk is om een uitzonderingspositie in te nemen en geen gebruik te willen en kunnen maken van de voordelen die het RIEC biedt.

Er wordt ook gesproken over het waterbedeffect. Als alle gemeenten de aanpak van georganiseerde criminaliteit goed op orde hebben, zullen criminelen Boekel weten te vinden. Deze angst lijkt vooralsnog ongegrond, omdat de gemeente Boekel zelf alles doet om georganiseerde criminaliteit aan te pakken. De kans bestaat echter dat door het ontbreken van specialistische kennis, kunde en mogelijkheden om achter belangrijke informatie te komen, deze aanpak niet optimaal zal zijn. Criminelen beperken zich niet tot gemeentegrenzen, dus ook de aanpak kan zich niet beperken door een aanpak door Boekel alleen.

Ondanks alle redenen om niet aan te sluiten bij het RIEC en de relatief hoge kosten voor Boekel heeft aansluiten ook een aantal belangrijke voordelen. Afgewogen moet worden of we het ons als Boekel kunnen veroorloven om op noodzakelijke kennis mis te pakken. Kennis die we met een kleine slimme organisatie als die van Boekel een heel stuk eigen kunnen maken, maar nooit zo als de medewerkers van het RIEC. Daarnaast is het prettig om te weten dat ernstige zaken als RIEC-casus kunnen worden opgepakt en dat er ondersteuning beschikbaar is bij juridische procedures en bij de beoordeling van de diverse Bibob-toetsen.

De kosten voor deelname zijn hoog ten opzichte van de diensten waar we gebruik van maken. Aan de andere kant: als één frauderende persoon die gebruik maakt van de Wet werk en bijstand wordt tegengehouden, zijn de kosten alweer ruim gedekt.

Door niet aan te sluiten bij het RIEC is het mogelijk dat de gemeente Boekel ongewild georganiseerde criminaliteit toelaat. Dit zal niet bewust gebeuren, want alles wat aangepakt kan worden, wordt aangepakt. Het kan gebeuren dat de gemeente Boekel signalen mist of een verkeerde risico-inschatting maakt, dat er hoge juridische kosten gemaakt moeten worden of dat een besluit wordt genomen waardoor een ondernemer die geen onderneming had mogen starten dit toch doet omdat belangrijke juridische informatie ontbreekt.

Financiële gevolgen en dekking:

Structurele kosten van € 4.250,- (basisbedrag) en € 0,27 per inwoner.

Voor het jaar 2015 zou dit uitkomen op een bedrag van € 6.971,60

Risico's: n.v.t.

Communicatie: N.v.t.

Uitvoering en evaluatie: N.v.t.

Voorstel:

1. De gemeenteraad van Boekel wordt voorgesteld zijn wens kenbaar te maken ten aanzien van het al dan niet aansluiten bij het RIEC.
2. Indien de wens is om aan te sluiten bij het RIEC dan hiervoor de financiële middelen voor het jaar 2015 ad € 6.971,60 beschikbaar te stellen en deze middelen administratief mee te nemen in de bestuursrapportage 2015.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Boekel
De secretaris de burgemeester

J.G. Marcic

P.M.J.H. Bos

Bijlagen ter inzage:

- Opzet Regionale Informatie- en Expertise Centra in Brabant en Zeeland vanaf 1 januari 2012.